

Aan de voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

Ons kenmerk	Inlichtingen bij	Doorkiesnummer	Den Haag
DBO-CB-U-2623500			
Onderwerp		Bijlage(n)	Uw brief
Vragen WTZi		1	132156.15

Hierbij treft u de antwoorden aan op de vragen die de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport op 4 oktober jl. heeft gesteld (EK, griffienummer 132156.15) ter voorbereiding op de plenaire behandeling van het wetsvoorstel Wet toelatingen zorginstellingen (WTZi).

Ik hecht eraan nog even op rij te zetten wat de WTZi regelt. Tevens maak ik van de gelegenheid gebruik om twee onderwerpen nader toe te lichten, mede naar aanleiding van de technische briefing over transparante en integrale tarieven van de commissie Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 4 oktober 2005. Het gaat hierbij om de relatie tussen de nota Transparante en integrale tarieven en de WTZi en de relatie tussen beleidsvisie en beleidsregels en Budgettair Kader zorg.

Wat regelt de WTZi?

1. Waarborg publieke belangen als acute zorg

Op basis van de WTZi zal via beleidsregels WTZi worden geregeld dat instellingen moeten deelnemen aan het ketenoverleg acute zorg. In dat overleg moeten afspraken worden gemaakt over de beschikbaarheid van acute zorg. Alle betrokken partijen onderschrijven deze aanpak en erkennen hun eigen verantwoordelijkheid. In het uiterste geval is het mogelijk een ziekenhuis te dwingen de afdeling spoedeisende hulp open te houden door het verbinden van een voorschrift aan de toelating.

Het instrument om te sturen op de beschikbaarheid van acute zorg en andere publieke belangen ontbreekt zolang de WTZi er nog niet is. De WZV kent als aangrijpingspunt alleen de bouw. Als een gebouw er eenmaal staat, is er geen instrument voor de overheid om te sturen op bijvoorbeeld de beschikbaarheid van acute zorg. De WTZi geeft de overheid dus een belangrijk instrument om de bereikbaarheid van de acute zorg te garanderen, een instrument dat nu afwezig is.

2. Voorwaarden voor goed bestuur

Onder de WTZi wordt bij een aanvraag om een toelating en daarna getoetst of instellingen inzicht bieden in hun bestuursstructuur en een ordelijke bedrijfsvoering hebben. Via de

Blad

2

Kenmerk

DBO-CB-U-2623500

transparantie-eisen in het Uitvoeringsbesluit WTZi worden bijvoorbeeld de volgende voorwaarden voor het verkrijgen en behouden van een toelating van toepassing: een bestuurder of directielid mag geen deel uitmaken van het toezichthoudend orgaan en leden van het toezichthoudend orgaan mogen geen directe belangen hebben bij de instelling. De transparantie-eisen bevatten daarmee zekere waarborgen voor het functioneren van het intern toezicht in een instelling. In het kader van de "corporate governance" is dit van belang.

Deze waarborgen ontbreken zolang de WTZi niet in werking treedt. De transparantie-eisen zijn belangrijker naarmate de instelling meer eigen verantwoordelijkheid krijgt. Ook in de AWBZ-sector is inzichtelijkheid in de bestuursstructuur van groot belang.

3. Maatschappelijke verantwoording

De Regeling jaarverslaggeving zorginstellingen (RJZ) is momenteel gekoppeld aan de WZV. De WZV geldt alleen voor intramurale zorginstellingen. De RJZ geldt dan ook niet voor instellingen die alleen extramurale AWBZ-zorg leveren. Deze laatste instellingen vallen wel onder de WTZi en gaan ook onder de nieuwe regeling voor de jaarverslaggeving vallen als die regeling gekoppeld kan worden aan de WTZi. Daarmee moeten dan ook instellingen die extramurale AWBZ-zorg leveren maatschappelijke verantwoording gaan afleggen.

4. De toelating

De Zorgverzekeringswet (Zvw) vervangt per 1 januari 2006 de Ziekenfondswet (Zfw). De wettelijke basis voor de toelating in de cure-sector is tot nu toe opgenomen in de Zfw, maar niet meer in de opvolger, de Zvw. De toelating wordt immers geregeld in de WTZi. De (voorloper van) de WTZi is veel eerder ingediend bij de Staten-Generaal dan de Zvw. Zoals u weet gaat de Zvw ervan uit dat de WTZi eerder (desnoods op dezelfde dag) in werking treedt dan de Zvw.

Als de WTZi niet in werking zou treden op 1 januari 2006

- is onder de Zvw niet geregeld dat instellingen een toelating nodig hebben om Zvw-verzekerde zorg te leveren¹. De WZV blijft in deze situatie gelden. Dat betekent dat instellingen voor bouw (bouw inclusief huur of in gebruik nemen van een gebouw) een verklaring van behoefte van de minister nodig hebben en een bouwvergunning van het College bouw². Nieuwe toetreders die geen bouw nodig hebben kunnen zonder toelating Zvw-verzekerde zorg verlenen. Dit zal geen grote vlucht nemen, omdat in de meeste gevallen bouw noodzakelijk zal zijn.
- is er geen wettelijke definitie meer van "instellingen". In andere zorgwetten, waaronder de Zvw, waarin het instellingsbegrip wordt gehanteerd, wordt bedoeld op instellingen in de zin van de Zfw (maar die vervalt) of de WTZi. In artikel 1 van de Zvw wordt het begrip "instelling" gedefinieerd als een instelling in de zin van de WTZi. In artikel 12 van de Zvw, dat de mogelijkheid regelt om bij algemene maatregel van bestuur een contracteerplicht (en omgekeerde contracteerplicht) in te stellen, wordt deze definitie van "instelling" gebruikt. Op korte termijn levert dit geen problemen op, omdat er nu geen voornemens zijn om artikel 12 te gebruiken. Als echter de wens zou ontstaan om artikel 12 te activeren, is het noodzakelijk dat er een wettelijke voorziening wordt getroffen als de WTZi niet van kracht zou zijn.

¹ Deze situatie doet zich overigens niet voor ten aanzien van AWBZ-verzekerde zorg omdat de toelating van AWBZ-instellingen is geregeld in de AWBZ en daaruit pas verdwijnt met het van kracht worden van de WTZi.

² Ook zelfstandige behandelcentra hebben een vergunning nodig.

Blad

3

Kenmerk

DBO-CB-U-2623500

- In de Wet geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO) wordt verwezen naar toegelaten instellingen in de zin van de Zfw. In de Invoerings- en aanpassingswet Zvw is dit artikel zo gewijzigd, dat naar toegelaten instellingen in de zin van de WTZi wordt verwezen. Indien de WTZi niet in werking zou treden, vergt dat met enige spoed een andere wettelijke voorziening met het oog op het aansprakelijk stellen van ziekenhuizen bij tekortkomingen in de behandeling van patiënten.

5. Grotere betrokkenheid van het parlement

In het concept Uitvoeringsbesluit WTZi wordt geregeld dat meer kleinschalige instellingen buiten de bouwregelgeving vallen. Dit zou eventueel ook onder de WZV geregeld kunnen worden, maar het parlement is niet betrokken bij een eventuele beperking van het bouwregime onder de WZV. Onder de WZV is geen sprake van een voorhangprocedure voor wijziging van het Besluit aanwijzing inrichtingen. Voor aanpassing van het Uitvoeringsbesluit WTZi geldt een voorhangprocedure bij de Eerste en Tweede Kamer.

Relatie tussen de nota Transparante en integrale tarieven en de WTZi

In het verslag van een schriftelijk overleg (EK 2005/2006, 27 659) heb ik aangegeven welke relatie er bestaat tussen de beleidsvoorstellen in de nota Transparante en integrale tarieven en de WTZi en het concept-Uitvoeringsbesluit zoals die nu voorliggen. Bovendien heb ik aangegeven dat ik bij de invoering van de WTZi niet anticipeer op deze beleidsvoorstellen en dat ik het parlement zoveel mogelijk bij het vervolgtraject wil betrekken.

Ter aanvulling op de brief van 30 september licht ik een aantal punten nader toe:

- Integrale tarieven (inclusief kapitaallasten) en risicodragendheid worden niet geregeld in de WTZi, maar in beleidsregels op basis van de Wet tarieven gezondheidszorg (WTG). Op dit punt worden mijn wettelijke bevoegdheden dus niet verruimd. Ik zal u steeds informeren over mijn beleidsvoornemens op dit punt.

Ter illustratie hiervan: per 1 januari 2001 is de kapitaallastenvergoeding voor Regionale instellingen voor beschermd wonen (RIBW's) ondergebracht in de tarieven en ook het bouwregime is voor deze sector opgeheven. Dit geeft aan dat dit dus nu al mogelijk is met de bestaande wetgeving.

- Voor het afschaffen van de bouwregelgeving, nadat integrale tarieven en risicodragendheid zijn ingevoerd, dient het Uitvoeringsbesluit WTZi aangepast te worden. De reikwijdte van de bouwregelgeving wordt immers vastgelegd in het Uitvoeringsbesluit. Voor een aanpassing van het Uitvoeringsbesluit geldt een voorhangprocedure bij de Eerste en de Tweede Kamer.
- Uitbreiding van het aantal categorieën instellingen dat winst mag uitkeren in de vorm van dividend aan aandeelhouders vergt eveneens een aanpassing van het Uitvoeringsbesluit WTZi (met voorhangprocedure).
- Als uiteindelijk de toelating met bouw verdwijnt, evenals het College bouw als zelfstandig bestuursorgaan of als de taken van het College sanering zouden wijzigen, is wijziging van de WTZi zelf aangewezen. Ook hiervoor geldt uiteraard betrokkenheid van het parlement.

De WTZi verruimt dus op geen enkele manier mijn mogelijkheden om zonder betrokkenheid van de Staten-Generaal een nieuwe wijze van vergoeden van kapitaallasten in te voeren.

Beleidsvisie, beleidsregels en Budgettair Kader Zorg

In de briefging zijn vragen gesteld over de samenhang tussen beleidsvisie WTZi, beleidsregels en Budgettair Kader Zorg (BKZ).

Blad

4

Kenmerk

DBO-CB-U-2623500

In de WTZi is bepaald dat er een beleidsvisie moet zijn, op basis waarvan concrete beleidsregels worden opgesteld. Aanvragen om een toelating worden aan die concrete beleidsregels getoetst. Instellingen krijgen een toelating, tenzij ze niet voldoen aan de transparantie-eisen of de beleidsregels. De beslissing op een aanvraag om een toelating, die is gebaseerd op die beleidsregels en op de transparantie-eisen, kan getoetst worden bij de rechter.

Zolang de overheid het nodig vindt te beslissen of er wel of niet gebouwd mag worden, bouw vooraf toetst aan prestatie-eisen en kapitaallasten vergoedt, is bouwprogrammering binnen een financieel kader nodig. Aanvragen om een toelating met bouw worden getoetst aan de beleidsregels, die ook de prioriteitscriteria voor bouw bevatten.

Enmaal per twee jaar wordt afgewogen welke de initiatieven zijn met de hoogste prioriteit en welke initiatieven passen binnen het financiële kader. Een verschil met de WZV is dat de bouwprioriteitenlijst met de WTZi wettelijk verankerd is en dat de prioriteitscriteria op basis waarvan initiatieven worden geplaatst op de lijst, zijn opgenomen in de beleidsregels. Dit geeft grotere duidelijkheid en rechtszekerheid. Het financiële kader voor de bouw is opgenomen in de begroting van VWS (p. 172 en 173 van de begroting voor 2006). In de beleidsvisie zal hiernaar worden verwezen. De betrokkenheid van het parlement bij het BKZ, waarvan het kader voor de bouw onderdeel uitmaakt, verandert niet met de WTZi. Zolang er geen sprake is van integrale tarieven en risicodragendheid voor instellingen, blijft een apart financieel kader voor de bouw binnen het BKZ noodzakelijk.

Samenvattend biedt de WTZi belangrijke instrumenten om publieke belangen zoals de bereikbaarheid van acute zorg en waarborgen voor goed bestuur steviger te verankeren. Ook is de WTZi nodig om de toelating van zorginstellingen formeel goed te regelen. Tegelijkertijd worden er geen risico's genomen ten aanzien van het budgettair kader en verruimt de WTZi op geen enkele manier mijn mogelijkheden om zonder betrokkenheid van de Staten-Generaal een nieuwe wijze van vergoeden van kapitaallasten in te voeren.

De Minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

H. Hoogervorst